

nerozvinuli jsme dosud všeobecné povědomí, které by to umožňovalo. Proto se odvažují předložit tuto cennou výzvu znovu: Jako nikdy před tím v dějinách nás společný osud vyzývá k hledání nového začátku. (...) Nechť je naše doba vzpomínána jako procitnutí k nové úctě k životu, jako pevné rozhodnutí dosáhnout udržitelnosti, jako urychlení zápasu o právo a mír i jako radostná oslava života.

Papež František – encyklika Laudato si

Když chce Kristus strhnout masku náboženskému formalismu, vyznačujícím se povrchností, strnulostí a přísným dodržováním litery Zákona, neváhá použít rýpavou ironii a jízlivý sarkasmus a rozhodně si nebere servítky. Farizeové jsou pobouřeni: „Tu k němu přistoupili učedníci a řekli mu: Víš, že se farizeové urazili; když slyšeli ta slova?“ (Mt 15,12). Farizeové byli totiž přesvědčeni, že k tomu, aby byl celý člověk nečistý, stačí, když nese jídlo do úst nečistýma rukama.

Krátce a jednoduše by se dala Kristova slova shrnout takto: To, co do člověka vchází, ho neznečišťuje. Znečišťuje ho to, co z něj vychází. „Vchází potrava a vychází exkrement“ (R. Bernard). To by však znamenalo, že Kristovu hlubokou myšlenku zredukujeme na pouhou otázku osobní hygieny. Kristus nechce Zákon zrušit, ale osvobodit ho od přítěže přebujelých tradic, od „litery“, která ubíjí ducha. Přináší lidem vysvobození. Tak jako už mnohokrát předtím odvádí Kristus pozornost svých posluchačů jinam: od debaty o tom, co předepisuje Zákon, přímo k člověku a k lidskému nitru. Nechce se zabývat čistými a nečistými pokrmy, ale člověkem a jeho srdcem. Proniká lidem pod kůži a strhává závoj zahalující ono temné místo v lidském nitru, z něhož vycházejí skutky, které člověka doopravdy znečišťují. Nepoukazuje na hříšné činy a hříšné jednání, ale zdůrazňuje, že zdroj všech hříchů je třeba hledat v lidském srdci.

O dobře či špatně umytých rukou ani o vhodnosti či nevhodnosti určitého chování se bavit nechce, chce mluvit o čistotě srdce. „Z nitra totiž, ze srdce lidí, vycházejí špatné myšlenky...“ A Ježíš vyjmenovává třináct zmetků, které továrna, již má každý z nás ve svém nitru, pouští do světa.

A. Pronzato – Provokující evangelia

Uvedené knihy je možné zakoupit na adrese www.ikarmel.cz

Prameny, odkazy

Daniel J. Harrington – Evangelium podle Matouše – Sacra pagina; Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Matouše; Petr Karas – Boží slovo na každý den; Angelo Scarano – www.pastorace.cz; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze
jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.

Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

22. neděle v mezidobí – cyklus B

30. srpna 2015

¹Kolem Ježíše se shromáždili farizeové a někteří z učitelů Zákona, kteří přišli z Jeruzaléma. ²Všimli si, že někteří z jeho učedníků jedí rukama obřadně nečistýma, to je neumytýma. ³Farizeové totiž a všichni židé se drží podání předků a nejedí, dokud si pečlivě neumyjí ruce; ⁴po návratu z trhu nejedí, dokud se celí neopláchnou; a je mnoho jiného, co přejali a čeho drží: omývání pohárů, džbánů a měděných nádob a lehátek. ⁵Proto se ho farizeové a učitelé Zákona ptali: „Proč se tvoji učedníci nechovejí podle podání předků, ale jedí obřadně nečistýma rukama?“ ⁶Odpověděl jim: „Pokrytci! Dobře to o vás předpověděl Izaiáš, jak je psáno: ‚Tento lid mě uctívá rty, ale jejich srdce je daleko ode mě. ⁷Nadarmo mě však uctívají, když učí naukám, které jsou lidskými ustanoveními.‘ ⁸Opustili jste přikázání Boží a držíte se podání lidského.“ ¹⁴Ježíš zase k sobě přivolal zástup a řekl jim: „Slyšte mě všichni a pochopte! ¹⁵Člověka nemůže poskvřnit nic, co do něho vchází zvenčí, ale co vychází z člověka, to ho poskvřňuje. ²¹Z nitra totiž, ze srdce lidí, vycházejí špatné myšlenky, smilství, krádeže, vraždy, ²²cizoložství, lakota, zloba, lest, prostopášnost, závist, urážky, pýcha, nerozumnost. ²³Všechno to zlé vychází z nitra a člověka poskvřňuje.“

Mk 7,1-8.14-15.21-23

Úvod k meditaci

Ježíšovo slovo evangelia je pozváním k ryzosti, čistotě srdce, vnitřní pravdivosti. Ví, že formální zbožnost, postoj navenek, to nás vnitřně deformuje, člověk přestává být sebou. On chce, abychom žili naplno, žili v pravdivosti.

K tématu

Drazí bratři a sestry!

V liturgii slova dnešní neděle se objevuje téma Božího zákona a jeho přikázání – je to zásadní prvek židovského náboženství, avšak rovněž křesťanství, ve kterém tento zákon nalézá své plné dovršení v lásce (srov. Řím 13,10). Boží zákon je Pánovo Slovo, které člověka řídí při jeho životní pouti, dává mu vyjít z otroctví egoismu a vyvádí jej na „území“ pravé svobody a života. V bibli tudíž Zákon není nahlížen jako břemeno a tíživé omezení, nýbrž jako nejcennější Hospodinův dar, dosvědčující jeho otcovskou lásku, jeho vůli být nablízku svému lidu, stát se jeho spojencem

**Týden
s Božím
slovem**

1. čtení:
Dt 4,1-2.6-8

2. čtení:
Jak 1,17-18.
21b-22.27

Evangelium:
**Mk 7,1-8.
14-15.21-23**

Srovnání:

Mt 15,1-20;
Lk 11,37-41;
Mt 23,25;
Iz 29,13;
Řím 1,29-31;
Gal 5,19-21

a psát s ním společný příběh lásky. Zbožný Izraelita se modlí těmito slovy: „Ve tvé vůli nalézám své potěšení, nezapomínám na slovo tvé. (...) Ved' mě na cestu svých přikázání, neboť tam je mé potěšení“ (Žl 119, 16.35). Ve Starém zákoně Mojžíš Božím jménem tlumočí lidu Hospodinův zákon. Po dlouhé cestě pouští na prahu zaslíbené země povolává: „Nyní, Izraeli, poslouvej nařízení a ustanovení, která vás učím zachovávat, abyste žili a šli obsadit zemi, kterou vám chce dát Hospodin, Bůh vašich otců“ (Dt 4,1).

Zde však nastává potíže – poté, co se lid jako nositel Zákona usadí v zemi, je vystaven pokušení. Chtěl by svou bezpečnost a radost vložit do čehosi jiného než Božího Slova – do pozemských statků a moci, do jiných „božstev“, která jsou ve skutečnosti idoly a marnosti. Boží zákon sice zůstává, avšak není nejdůležitější položkou života a jeho pravidlem, nýbrž jakýmsi vnějším pláštěm. Stává se pouhou fasádou života kráčejícího po jiných cestách a řídicího se jinými pravidly a zájmy, které se vyznačují individuálním či skupinovým sobectvím. Náboženství tak ztrácí svůj smysl, který spočívá v naslouchání Bohu a plnění jeho vůle. Toto je skutečná pravda našeho bytí, umožňující nám dobrý život v pravé svobodě. Pozbude-li náboženství této ryzosti, omezí se na výkon druhotných zvyklostí, které spíše člověka uspokojí v jeho potřebě mít to u Boha v pořádku. To je však pro každé náboženství vážné riziko. Ježíš se s ním setkal ve své době, avšak naneštěstí se může vyskytnout i v křesťanství. Proto dnešní Ježíšova slova, kterými se v evangeliu obrací k farizeům a učitelům Zákona, mají přimět k zamyšlení také nás. Ježíš přejímá slova proroka Izaiáše: „Tento lid mě uctívá rty, ale jejich srdce je daleko ode mě. Nadarmo mě však uctívají, když učí naukám, které jsou lidskými ustanoveními“ (Mk 7,6-7; srov. Iz 29,13). A uzavírá. „Opustili jste přikázání Boží a držíte se podání lidského“ (Mk 7,8).

Také apoštol Jakub ve svém listě varuje před nebezpečím falešné zbožnosti: „To slovo však musíte uvádět ve skutek, a ne abyste ho jenom poslouchali. To byste klamali sami sebe“ (Jak 1,22). Kéž nám Panna Maria, ke které se nyní obrátíme v modlitbě, napomůže naslouchat s upřímným a otevřeným srdcem Božímu Slovu, aby mohlo každý den vést naše myšlenky, volby a skutky.

Benedikt XVI. před Anděl Páně 2. 9. 2012

Životní stezka lpění na zákonu odvádí od lásky a spravedlnosti. Farizeové pečovali o zákon, zanedbávali spravedlnost. Pečovali o zákon, zanedbávali lásku. Byli vzorní. Byli vzorem. A Ježíš má pro takové lidi jen jediné slovo: pokrytci. Na jedné straně chodí po světě a hledají proselyty a potom zavírají dveře. Jsou to uzavření muži, kteří tolik lpí na zákonu - na liteře zákona, ne na zákonu, protože zákon je láska – že zavírají dveře naději, lásce a spáse. Muži, kteří umějí jenom zavírat.

Cesta věrnosti zákonu bez zanedbávání spravedlnosti a lásky vede opačným směrem: od lásky k integritě, od lásky k rozlišování, od lásky k zákonu. To je cesta, které nás učí Ježíš. Je zcela protichůdná té, kterou zastávají učitelé zákona. Cesta od lásky ke spravedlnosti vede k Bohu, zatímco cesta lpění na pouhém zákonu, na liteře zákona, vede k uzavřenosti, k sobectví. Cesta vedoucí od lásky k poznání a rozlišování, vede k dokonalému plnění, ke svatosti, spáse a k setkání s Ježíšem. Avšak

ta druhá vede k egoismu a pyšnému pocitu spravedlnosti, ke svatosti v uvozovkách, ke zdání. Ježíš takovým říká: „Vám se líbí ukazovat se na veřejnosti, jak se postíte a modlíte...“ a dodává pak směrem k lidu: „Čiňte, co říkají, ale ne to, co dělají.“

Jsou to dvě cesty a Ježíš nám svými drobnými gesty dává pochopit cestu lásky vedoucí k všestrannému poznání a k rozlišování. Bere nás za ruku a uzdravuje. Ježíš se přibližuje. Právě přiblížení je důkazem, že jdeme pravou cestou. Přiblížení je cesta, kterou zvolil Bůh, aby nás spasil. Přiblížil se k nám, stal se člověkem. Tělo, Boží tělo je znamením. Boží tělo je znamením pravé spravedlnosti. Bůh se stal člověkem, jako jeden z nás, a my se máme stát jako ti druzí, jako potřební, jako ti, kdo potřebují naši pomoc. Ježíšovo tělo je mostem, který nás přibližuje Bohu - není literou zákona, nikoli! V Kristově těle zákon dochází naplnění a je tělem, které umí trpět, a dává svůj život za nás. Kéž nám tento příklad Ježíšova přiblížení, od lásky k plnosti zákona, pomáhá, abychom nikdy nesklouzli do pokrytectví. Nikdy. Pokrytecký křesťan je ohavnost. Kéž nás Pán před tím uchrání!

papež František 31. 10. 2014

Co poskvvrňuje

Ježíš ničí v samém zárodku sklon, který nás neustále ohrožuje, zvláště jsme-li zbožnými lidmi, a to snahu dávat větší váhu gestům a vnějším rituálům než postojí srdce. Jde o touhu spíše dobře vypadat než být dobrý.

V tomto evangelijském úryvku však můžeme spatřit i další poselství, které se netýká pouze jednotlivce, ale celé společnosti. Dělá nám starosti vnější fyzické znečišťování atmosféry či vodních zdrojů a znepokojuje nás ozónová díra, ale téměř vůbec se nemluví o vnitřním a morálním znečišťování. Ježíš vyhláší program ekologie srdce: Zdroj všeho znečištění, který je třeba očistit, je lidské srdce. Odtud vychází všechno to, co je opravdu „špatné“ a co skutečně „znečišťuje“ svět. Ve stvoření není nic, co by bylo samo o sobě „špatné“ či „hříšné“. Zlo patří jediné k člověku, která má svobodu.

Raniero Cantalamessa – Biblické inspirace

Aktuální situace světa vyvolává pocity chatrnosti a nejistoty, které favorizují formy kolektivního egoismu. Když se člověk stane sebevztázným a izoluje se do svého vědomí, roste jeho chtivost. Čím více se vyprazdňuje srdce člověka, tím více potřebuje kupovat, vlastnit a konzumovat věci. (...)

Přece však není vše ztraceno, protože lidé, kteří jsou schopni upadnout do extrému, se mohou také překonat, znovu se rozhodnout pro dobro a obrodit se bez ohledu na jakoukoli psychologickou či sociologickou podmíněnost, která je jim uložena. Jsou schopni pohlédnout na sebe poctivě, pocítit vlastní znechucenost a vydat se novými cestami k pravé svobodě. (...)

Změna životních stylů by mohla vyvinout zdravý tlak na ty, kteří mají politickou, ekonomickou a sociální moc. (...) Proto dnes téma zhoršování stavu životního prostředí volá každého z nás k odpovědnosti za vlastní chování. Charta Země nás všechny vyzývala, abychom za sebou nechali sebedestruktivní fázi a začali znovu, avšak